

VERGİ USÛL KANUNU TEBLİĞİ

(Sıra No 240)

Resmi Gazete Tarihi: 28/06/1995

Resmi Gazete No: 22327

Bazı Vergi Kanunlarında değişiklik yapan 2 Haziran 1995 tarih, 22301 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4108 Sayılı Kanunla, 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 8. maddesinin son fıkrası;

"Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan her gerçek kişi ile tüzel kişilere bir vergi numarası verilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye ve vergi numarasının kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerle ilgili kayıtlarda ve düzenlenecek belgelerde kullanılması mecburiyetini getirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

şeklinde,

Aynı Kanunun "Nakil" başlıklı 163 üncü maddesi de "İş ve teşebbüsün bir yerden diğer bir yere nakledilmesi adres değişikliği sayılır",

şeklinde değiştirilmiştir.

Bu deęişiklikler çerçevesinde;

Her gerçek kişi ve tüzel kişilere verilecek tek vergi numarası uygulamasına 3 Temmuz 1995 tarihinden itibaren başlanacaktır. Tek vergi numaralarının verilmesinde ilk olarak vergi dairelerinde kayıtlı bulunan faal mükellefler esas alınmıştır.

Vergi daireleri ve mal müdürlükleri bünyesindeki bağlı vergi dairelerinde kayıtlı bulunan tüm vergi mükellefleri ile ilgili bilgiler merkezi Ankara'da oluşturulan "Vergi Mükellefleri Merkez Sicil Kütüğü"ne aktarılmıştır.

Merkezden yeni vergi numarası verilmesi için gerekli olan bilgisayar ve teknolojik altyapı tüm araç ve gereçleriyle birlikte tamamlanmıştır.

Otomasyona geçen vergi daireleri bu işlemlerini mevcut bilgisayarları aracılığıyla, otomasyon uygulaması yapılması vergi daireleri ise kurulan "Faks-Server" sistemini kullanarak mükelleflerine tek vergi numarasını vereceklerdir.

Yapılan yeni yasal düzenlemeler ve tek vergi uygulamasına geçilmesi nedeni ile uygulamada karşılaşılabilecek sorunların en aza indirilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A. TER VERGİ NUMARASI UYGULAMASI

Tek vergi numarası uygulamasına geçiş nedeni ile halen vergi dairelerinde kaydı bulunan bütün mükelleflerin daha önce vergi daireleri tarafından verilen sicil numaraları iptal edilmiştir. Vergi mükellefleri kendilerine verilen ve bundan sonra hiç değişmeyecek yeni vergi numaralarını düzenleyecekleri beyannamelerde, kullanacakları belgelerde, vergilendirmeye yönelik her türlü iş ve işlemlerinde kullanacaklardır.

Yeni işe başlayan vergi mükelleflerine bundan böyle vergi daireleri tarafından doğrudan numara verilmeyecektir. Bu mükellefler için vergi daireleri, "Vergi Mükellefleri Merkez Sicil Kütüğü"ne ulaşacak ve merkezden alınan yeni vergi numaralarını mükelleflerine vereceklerdir. Tek vergi numarası almış olan mükellefler daha sonra işlerini terk etmiş olsalar dahi ileride yeniden işe başlamaları halinde de kendilerine verilen tek vergi numarasını kullanacaklardır.

1. Tek Vergi Numarası Uygulamasında Vergi Mükellefleri Tarafından bilinmesi Gerekli Olan Hususlar

Tek vergi numarası verilen ve "Vergi Mükellefleri Merkez Sicil Kütüğüne kaydedilen bütün mükelleflere Gelirler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan bir yazı gönderilecektir.

Gönderilen yazıda, vergi mükelleflerinin halen bağlı buldukları vergi dairesi, eski sicil numarası ve yeni tek vergi numarası ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Her gerçek kişi ile tüzel kişilere tek vergi numarası verilmesi çalışmalarını uzun süreden beri devam etmekte olup, vergi dairelerindeki mevcut bilgiler esas alınarak tamamlanmıştır. Özellikle, geçen zaman içerisinde işe başlama ve bırakmalar nedeniyle birden fazla vergi dairesinde mükellefiyeti bulunmuş olanlarla ilgili olarak geçiş döneminden kaynaklanabilen hataların olabileceği göz önünde bulundurulursa, bu hataların ortadan kaldırılması ve cezalı durumlara düşülmemesi için vergi daireleri ile mükelleflerin yoğun işbirliği içinde olması gerekecektir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, kendilerine birden fazla yeni tek vergi numarası bildirilen mükellefler, bu numaraların hiç birini kullanmayacak, düzeltilmesi için en kısa sürede bağlı buldukları vergi dairelerine başvuracaklardır.

Halen vergi mükellefi olup da herhangi bir nedenle yeni vergi numaraları ellerine ulaşmayan mükellefler de bağlı buldukları vergi dairelerine müracaat ederek yeni vergi numaralarını öğreneceklerdir.

Yeni vergi numaraları on haneli rakamdan oluşmaktadır. Ülke ekonomisinde meydana gelen değişiklikleri zamanında kavramak, ekonomik olayları ve faaliyetleri maddi delillere dayandırmak amacıyla vergi numaralarını kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişi ve tüzel kişilerce yapılacak işlemlerle ilgili kayıtlarda ve düzenlenecek belgelerde kullanılmasına yönelik konulardaki çalışmalar ise sürdürülmekte olup, yeni vergi numaralarının hangi işlemlerde ve ne şekilde kullanılma zorunluluğu getirileceği hususlarındaki çalışmalar tamamlandığında kamuoyuna ayrıca duyurulacaktır.

2. Tek Vergi Numarası Uygulamasında Vergi Mükelleflerince Uyulması Zorunlu Hususlar.

Bilindiği gibi ülkemizde isim ve soyadı benzerliği çok yaygın bir şekilde karşınıza çıkmaktadır. İsim ve soyadı aynı olan çok sayıda kişinin bulunması, vergilendirme gibi önemli sonuçlar doğuran işlemlerle ilgisi olmayanların muhatap tutulmasına, bu suretle hem muhatap tutulanların hem de vergi dairelerinin zaman ve iş gücü kaybına neden olmaktadır.

Tek vergi numarası verilecek mükelleflerde bu gibi hataların başlangıçta önlenmesi için kişileri birbirinden ayıran bilgilerin bir ifade ile nüfus bilgilerinin ayrıntılı bir şekilde "Vergi Mükellefleri Merkez Sicil Kütüğü"ne aktarılması gerekmektedir.

Bu nedenle, halen vergi mükellefi olanların bağlı oldukları vergi dairelerine nüfus cüzdanı örneğini vermeleri gerekmektedir. Mükellefler, bağlı oldukları vergi dairelerine onaylı bir nüfus cüzdanı örneğini verebilecekleri gibi, nüfus cüzdanlarının arkalı önlü çekilmiş okunaklı bir fotokopisini aslı ile birlikte ibraz edip vergi daireleri yetkililerine onaylatabileceklerdir.

Mükelleflerin bu işlemlerini, kendilerine yeni vergi numarası bildirildiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde yerine getirmiş olmaları gerekmektedir.

Yeni işe başlayan mükellefler de vergi dairelerine mükellefiyetlerini tesis ettirirken mutlaka nüfus cüzdanlarının aslı veya onaylı örneği ile veya vergi dairelerine onaylatılmak üzere fotokopisi ile müracaat edeceklerdir.

Ayrıca, nüfus bilgileri diye nitelendirdiğimiz nüfus cüzdanında yer alan her bir bilgide daha sonra meydana gelecek değişikliklerin de (isim, soyad tashihi, nüfusa kayıtlı olunan yerin değişmesi vb.) en geç bir ay içinde bağlı bulunulan vergi dairelerine bildirilmesi gerekmektedir.

Mükellefler, nüfus bilgilerinde meydana gelen değişikliklerin yanı sıra, mükellefiyetlerini tesis ettirdikleri anda beyan edilen ve yoklama ile tespit edilen adres, iş yeri türü, faaliyet türü ve benzeri bilgilerde meydana gelen değişiklikleri de en geç bir aylık süre içerisinde bağlı oldukları vergi dairelerine bildirmek zorundadırlar.

Aynı şekilde, tüzel kişiler de unvanı, merkezin bulunduğu yer, kuruluş yılı, işyeri türü, şube adı ve bunlarla ilgili adres bilgilerinde meydana gelen değişiklikleri aynı süre içerisinde vergi dairelerine bildireceklerdir.

Bilindiği gibi, istenilen bilgilerin süresinde vergi dairelerine bildirilmemesi Vergi Usul Kanununun 352-II/4 - 7. maddesi uyarınca usulsüzlük cezası kesilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle, mükelleflerin cezalı duruma düşmemeleri için istenilen bilgileri zamanında eksiksiz ve doğru olarak vergi dairelerine bildirmeleri gerekmektedir.

Vergi dairelerinde kayıtlı her gerçek ve tüzel kişiye tek vergi numarası verilecek olup, mükelleflerin merkez ve şubeleri aynı vergi numarasını kullanacaklardır. Şubelerin başka vergi dairesi yetki alanı içerisinde olması durumu değiştirmeyecektir. Bankalar bu uygulamanın dışında tutulmuşlardır.

Merkez ve şubeye hitaben ayrı ayrı numara verilmiş olması halinde şubelere verilen numaraların iptal edilmesi gerekeceğinden, mükelleflerce durumun derhal bağlı bulunulan vergi dairelerine bildirilmesi gerekmektedir.

Aile reisi beyanı esasına göre, aile reisinin beyana tabi geliri olup olmamasına bakılmaksızın aile reisi ile beyana tabi geliri bulunan eş ve çocukların her birine ayrı ayrı vergi numarası verilecektir.

Mükelleflerce halen kullanılmakta olan ve Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre düzenlenmesi ve kullanılması zorunlu belgeler üzerinde yer alan eski sicil numaraları, okunaklı bir şekilde

çizilerek bu belgeler; yeni vergi numarası, elle yazılmak veya kaşeye yada bilgisayarla basılmak suretiyle kullanılmaya devam edilebilecektir.

Ödeme kaydedici cihazlar, kullanma kılavuzlarından yararlanılarak (cihaz mühürünü bozmadan) tuşlarına basmak suretiyle fiş üzerine yeni vergi numarasını yazacak şekilde programlanacak veya aynı işlem yetkili servislere yaptırılabilir.

Ödeme kaydedici cihaza ait ruhsatname ve levhalar yeni vergi numarasına göre düzeltiler.

Bu işlemler tek vergi numarasının mükelleflere tebliğinden itibaren en geç bir ay içinde tamamlanmış olacaktır.

B. İŞ YERİ DEĞİŞİKLİĞİ VE NAKİL İŞLEMLERİ

(19.10.2019 tarih ve 30923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 510 Sıra No.lu Tebliğ'in 1 inci maddesiyle değişen şekli.)

Vergi Usul Kanununun 163. maddesi 4108 sayılı Kanunla "iş ve teşebbüsün bir yerden diğer bir yere nakledilmesi adres değişikliği sayılır." şeklinde değiştirilmiştir.

Maddenin değişmeden önceki hükmü uyarınca, mükelleflerin bir vergi dairesi yetki alanından başka bir vergi dairesi yetki alanına işyerini nakletmesi, adres değişikliği sayılmayıp o vergi dairesinde işi bırakma, gidilen vergi dairesinde yeniden işe başlama olarak uygulanmakta idi.

Bu uygulamada, mükelleflerin Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre düzenlenmesi zorunlu belgelerinden kullanılmamış olanları imha edilmek üzere vergi dairesine teslim etmeleri gerekmekte idi.

Bundan böyle, Vergi Usul Kanununun 163. maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, bir vergi dairesi yetki alanından başka bir vergi dairesi yetki alanına iş yerini veya kanuni merkezini nakleden mükellefler işi bırakmış sayılmayacak vergi dairelerince adres değişikliği işlemine tabi tutulacaklardır.

İşyeri naklinin, aynı il içerisinde veya iller arasında olması, farklı uygulama yapılmasını da gerektirmeyecektir.

Mükelleflerce adres değişikliğine ilişkin bildirim yeni vergi dairesine verilecektir.

Mükelleflerin adres değişikliğine ilişkin dilekçeyi yeni vergi dairesine vermesi üzerine, vergi dairesi tarafından mükellefin bildirdiği yeni iş yeri adresinde yoklama yapılacaktır.

Yeni vergi dairesi tarafından yapılan yoklama sonucunda mükellefin yeni adresinde faaliyete başladığının tespit edilmesi halinde yeni vergi dairesi tarafından nakil nedeniyle işe başlaması yapılacak ve eski vergi dairesinde bulunan mükellefiyet kaydı nakil nedeniyle yeni adreste işe başlama tarihi itibarıyla sistem tarafından otomatik olarak terkin edilecektir.

Elinde bulunan kullanılmamış belgelerini yeni iş yerinde kullanmaya devam etmek isteyen mükellefler dilekçelerini yeni vergi dairesine verebilecekleri gibi başvurularını Başkanlığımız İnteraktif Vergi Dairesi (<https://ivd.gib.gov.tr/>) sistemi üzerinden elektronik ortamda da yapabileceklerdir.

Mükellefin elinde bulunan kullanılmamış belgelerini yeni iş yerinde kullanmaya devam edebilmesi için vergi dairesine dilekçe vermesi halinde vergi dairesi tarafından bu belgeler nev'i ve sayı itibarıyla tespit edilerek tutanak düzenlenecek, vergi dairesi müdürü ve mükellef tarafından imzalandıktan sonra tutanağın bir örneği mükellefe verilecektir. Mükelleflerin bu başvurularını Başkanlığımız İnteraktif Vergi Dairesi sistemi üzerinden elektronik ortamda yapmaları halinde ise kullanılmamış belgelere ilişkin tutanak düzenlenmeyecektir.

Yeni vergi dairesi tarafından nakil nedeniyle terkin işleminin tamamlandığı günü takip eden iş günü "Nakil Giden Mükellefler Listesi" eski vergi dairesi sisteminde yer alacaktır.

Eski vergi dairesinin sisteminde yer alan Nakil Giden Mükellefler Listesi müdür yardımcısı veya şef tarafından kontrol edilecek ve en geç izleyen 2 iş günü içerisinde ilgili memura sevk edilecektir.

İlgili memur tarafından en geç 5 iş günü içerisinde, Nakil Giden Mükellefler Listesinde yer alan mükellefler tarafından 01.04.2005 tarihinden önce bastırılmış belgelerin bulunup bulunmadığı kontrol edilecek ve söz konusu tarihten önce bastırılmış belgelerin bulunması halinde, bu belgelere ilişkin olarak anlaşmalı matbaalar veya noterlerden gelen bilgi formlarına göre sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

C. TEK VERGİ NUMARASI UYGULAMASINDA VERGİ DAİRELERİNCE YAPILACAK İŞLEMLER

Tek vergi numarası uygulamasının başarılı bir şekilde yürürlüğe konulması için vergi dairelerine önemli görevler düşmektedir. Çalışmaların başlangıcından itibaren uygulamanın nasıl yürütüleceği, vergi dairelerine iç genelgelerle ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Ayrıca, "Tek Vergi Numarası Uygulama Rehberi" adı ile hazırlanan kitabın tüm vergi dairelerine dağıtımına başlanmıştır.

Gerek iç genelgelerde, gerekse hazırlanan rehber kitapta yer alan açıklamalar çerçevesinde vergi daireleri, mükelleflerin bütün işlemlerini en kısa sürede ve eksiksiz olarak yerine getireceklerdir.

Tebliğ olunur.